

DONAT

Grànd retgav da la fiera da Pastgas

Durànt dus gis àn igls 40 unfants da la scoleta Ziràn a da la scola primara da Donat zambargieu, cusieu, caluro ovs a fatg nuvs da tgòtschas. Igl e sto dus balteztgas gis da cuminànta. Igl vendargis suaintermezgi, igls 8 d'avregl e vagnieu anvido ad egna fiera da Pastgas, a la quala tut las tgossas en vagnidas vandidas an favur digls fugitivs da l'Ucraina. Graztga agls blears visitaders ad a las blearas visitadras c'àn sustanieu quell'acziùn cun egna cumpra, cun egna donaziùn near cun daners par peta a café ear'igl a la fegn 4453 francs an la cassa. Quels daners en vagnieus surdos a l'Uniùn d'agid grischùn par l'Ucraina. Igl sculars, las scularas, las surmestras ad igl surmester angraztgan da cor a tut quellas parsùnas c'àn gido ca quella fiera davainti egn succsess. (fmr/br)

TARTAR

«Noss'istorgia» a Tartar

Measeanda, igls 27 d'avregl, a las 14.00 mussa «Noss'istorgia» films vigls agl Archiv cultural da Tgagas ca satgata an l'antieriura tgea da scola a Tartar. Plenavànt vean musso fotografieas e documaints c'illustran la regiun da la Mantogna-Tumleatga. Tuts ca possedan ear partetgas ple viglias near actualas en anvidos da radir quellas par schar reviver igls tains passos cun que material a caschùn da la preschantaziùn an la sala comunala a Tartar. La platafurma «Noss'istorgia» e la mimorgia digl Grischùn ca documaintscha igl sieus passo. Par ca quella mimorgia creschi cuntinuadameing po mintegn/a plazar fotografieas, videos a documaints ad ear comentat quels. (cdm/fmr)

COR DA GIUVENILS

Igl Chor 3 da la «Stimmwerkbande» sapartizpescha digl «Festival european da la musica da giuvenils» an Belgia. FOTO MAD

Cor da giuvenils grischùns viagescha an Belgia

An egn'eanda vean el a sapartizpar igl cor da giuvenils grischùns «Stimmwerkbande» digl «Festival european da la musica da giuvenils» a Neerpelt an Belgia. Quegl è egna concurenza, a la quala i dat nigns victurs. «Svagliar igl plascher pigl tgànt a pigl sòlt!» Quegl e igl moto, cuagl qual la «Stimmwerkbande» promovia igl tgànt dad ons annà. Trànter igls 29 d'avregl ad igls 2 da matg dastgan igls giuvenils corists viver lur plascher da cantar agl festival da Neerpelt. Sut la batgeta da Christian Klucker sapreschainta igl Chor 3 da la «Stimmwerkbande», sculars dal 7avel antoc'igl 11avel on da scola, agl «Festival european da la musica da giuvenils». «Par noss giuvenils vean quella partizipaziùn sirameing ad easser egn evenimaint ca glis resta an mimorgia», gi igl dirigent Christian Klucker. Par l'egna e'gl la sfida digl tgànt coral agls lungatgs cantunals, c'igl giuven ensemble vean a preschantar a la giuria. Par l'otra faszinescha els la pussevada da far numerus santupadas cun giuvnas cantaduras a cantadurs digl antier mund. Quegl c'è egna femnamira zentrala da que festival.

Sainza igl squetsch da concurenza

Igl concept digl «Festival european par musica da giuvenils» e unic. Igl sactra da egna concurenza ca vean validada d'egna giuria, mo igl dat nigns peardiders me victurs. A Neerpelt sactra'igl an amprega lingia betga da cuntànscher blears puncts ad egna buna rangaziùn, mobagn igl sactra da prinzipalmeing da puder turnar a tgea cun egna valischa plagna da extraordinarias ragurdanzas musicalas ad amitgevas a surtut experientschas, quegl ca partutga la prestaziùn tgantica. Cumbagn c'igl dat nigna concurenza par posts, vignan validadas las produziùns da las furmaziùns partizipàntas d'egna giuria ca dat mintgame racumandaziùns a cunzegls par la lavur futura digl cor.

Co la giuria belgia vean a giuditgear la prestaziùn digl cor da la «Stimmwerkbande» e tge racumandaziùns pigl avagnir ca leza gli dat, sto ànc saverifitgear. Igl mànca betg da bùns exaimpels a las matas ad agls mats da la «Stimmwerkbande»: Lur idols digl ensemble vocal incantanti en turnos a tgea cun aver cuntanschieu las miglras qualificaziùns da la giuria a caschùn da la concurenza da tgànt a Lucca an Itaglia. (cdm/fmr)

Cuminànta culturala Val Schons à puspe egna suprastànta

Cur ca la Cuminànta Culturala Val Schons (CCVS) à anvido a la sia radunànta da cumembers, parev'igl c'igl segi egna da las davosas, parquegl ca l'antiera suprastànta restànta veva demissiuo. Mo graztga agl angaschamaint par la tgossa e'gl gartageiu da liger egna suprastànta nova.

BARTOLOME TSCHARNER/FMR

Radund 20 dellas a dels, da quels 15 cumembras a cumembers, en s'antupos la gievgia sera passada agl Hotel Fravi ad Andeer par far bilàntscha digls dus ons passos ad aver andamaint digl avagnir da la Tgea da Schons, igl museum da la valada, a da l'uniùn culturala da la Val Schons seza. Leza e stada sainza parsura par passa egn on, suainter ca l'Ingrid Schütz Gasparini veva demissiuo surura a la fegn digls 2020. Par que motiv en las fantschendas vagnidas manadas digl vize-parsura Gion Michael d'Andeer c'è gieu da sameter agls stadals. Suainter c'igl suprastànt Reiner Schilling à ear ànc bandano la suprastànta cunsisteva quella ànc da tres dels.

An sieus raport anual constatescha igl parsura ad interim, ca la pandemia vegi impedieu tants activitads culturalas ear da la CCVS, par l'otra segi la suprastànta ear betga vagnida motivada antras impuls digls cumembers. Parsuainter raporta el, c'igl segi gartageiu da fitar l'inventarisaziùn digitala digls exponats. Quella e vagnida fatga da Curò Michael, Ursina Melchior a Luzia Melchior, a surveglieada da Reiner Schilling. Quegl ca segi ànc d'instradar, segi d'inventarisar igls documaints an la nudàna. Plenavànt manzùna Gion Michael, c'igl vegi gieu liac divers raschienis cun la Cuminànta d'interess Nislas partutgànt igl avagnir da la Tgea da Schons.

Gierina Michael, respunsavla par quella, loda igl angaschamaint da Magdalena Bonadurer, la tgiradra digl museum, a da la sia feglia ca fan tut igl pussevel par atrer visitaders par la Tgea da Schons. Parquegl c'igls visitaders da la baselgia survignan l'antrada agl museum pigl miez prezi, e'igl diember da quellas carschieu ampo, mo sainza aver grànd efect segl quent da la CCVS.

Da quel à rapurto igl burser Magnasch Michael. Igl quent digls 2020 seara cun egn surple d'expensas da 312 francs, quel digls 2021 cun egn tal da 2499 francs. Las antradas da la Tgea da Schons stetan an nigra relaziùn cun las expensas, constatescha igl burser. Parquegl segi urgiant d'ancurrir novas schliaziùns. Par quellas à s'angascho Regula Götte, la parsura da la Fundaziùn digl plafùn da la baselgia da Zi-

La suprastànta nova da la Cuminànta culturala Val Schons: Gierina Michael, Magdalena Bonadurer a Christian Klucker. FOTO BARTOLOME TSCHARNER

ràn a cumembra da la Cuminànta d'interess Nislas. Da leza fan part sper la Fundaziùn digl plafùn da San Martegn, igl vaschinadi da Ziràn, la Zona industrial Val Schons, igl Parc natural Bavregn a la CCVS. Las retsheartgas àn musso, c'igl fuss da basegns da stgafir egna nova fundaziùn, par unir las forzas a par saver promover miglier igl succsess digls dus museums existaints, la Tgea da Schons a l'exposiziùn da la baselgia San Martegn.

Tge capeta cun la Tgea da Schons?

Par far igls proxims pass e parquegl satschantada la dumonda a la CCVS, sch'ella segi prunta da meter a disposiziùn la Tgea da Schons a quella nova fundaziùn. Suainter egna discussiùn intensiva à la radunànta dezidieu da surdar igl museum da la valada sainza cundiziùns a quell'instituziùn nova, cur ca leza vigni ad easser fundada. Quegl ca vigni ànc a cuzar bundànt egn on, savund Regula Götte. Cun saseparar digl museum regional,

pudess la CCVS puspe saconzentrar sen la promozziùn da la cultura an la valada. Quella fegnamira e igls davos ons stada limitada, cunquagl c'ella veva d'ampunder blearas forzas an favur digl museum regional.

La respunsavladad par instradar igl avagnir da la CCVS e vagnida surdada a la suprastànta nov-ligida. Leza sacumpona da Gierina Michael, Magdalena Bonadurer a Christian Klucker. Ella po dantant ànc vagnir schlargeada cun dus cumembers. Tutegna, igl leavgiamaint, c'igl e finalmeing gartageiu da liger egna suprastànta nova, e stada udevela an la sala.

Igl dus revisurs Johann Clopath da Trimmulín a Martin Cantieni d'Andeer en vagnieus cunfirmos an lur ufezi.

Plenavànt à la radunànta dezidieu da betga midar la contribuziùn anuala c'amporta 40 francs par cumembers singuls a 100 francs par cumembers colectivs. Cun las masiras previdas ad egna suprastànta nova e la CCVS puspe sen buna veia par antgaminar igl sieus avagnir.

TUSÀN

Igl maletgs d'artists pintgs agl spital

Las scularas ad igls sculars da l'amprega classa da Tusàn àn stgafieu pintgas ovras d'art. Quels maletgs orneschan d'egn pèr eandas annà las pares digls zulers digl spital. L'eanda passada àni visito igl spital las giuvnas aristas ad artists cun lur scolastas par dar egn'iglieada sen lur pintgas ovras d'art. L'amprega classa da Bettina Döderlein a Lina Frei da la tgea da scola digl vitg vevan stgafieu quels maletgs giagls agls

roms furmar creativ a furmar textil. L'eanda passada e'gl sto 17 dad quellas scularas a sculars a lur surmestras c'àn savundo igl anvid digl director digl spital Reto Keller. Da cuminànta àni admiro lur maletgs agls zulers. «Quel ve jou fatg», e sto d'udir d'egn near l'oter digls sculars.

«Las pintgas ovras d'art legran tant las paztgaintas ad igls paztgaints sco ear igls visitaders ad igls noss colavuraturs. Ellas àn egn efect re-

creativ a fan bagn», cunferma igl director, salegrand da cuminànta cuagl unfants da lur exposiziùn gartageada. Suainter aver visito igl heliport à'gl do egna pintga marena par scularas a sculars sco angraztgamaint pigls beals maletgs. L'idea a l'iniziativa par l'exposiziùn e vagnida svilupada da la colavuratura digl spital Natalia Egger c'è àntimo las classas par stgafir quels maletgs. (fmr/bt)

Igl maletg giagls en vagnieus stgafieus sco lavurs da grupas antras las scularas ad igls sculars da l'amprega classa da Tusàn.

Las giuvnas artistas ad igls giuvenils artistas da l'amprega classa da la tgea da scola da Tusàn vitg visetan igl heliport digl spital. FOTOS MAD